Ustawa ta nie dotyczy sporów, które wedle przepisów, obowiązujących przed jej wejściem w życie zawisły w sądach zwyczajnych (powiatowych, okręgowych).

Art. 5. Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych, by zarządził przeprowadzenie nowych wyborów przewodniczących i ławników dla sądów przemysłowych i kupieckich w całej górnośląskiej części województwa śląskiego lub w poszczególnych miejscowościach.

Art. 6. Wykonanie tej ustawy powierza się Ministrowi Sprawiedliwości i Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 7. Ustawa niniejsza wchodzi w życie w górnośląskiej części województwa śląskiego w miesiąc po dniu ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*

Minister Sprawiedliwości: *Wł. Wyganowski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Z. Hübner*

698.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Ustawa

z dnia 18 lipca 1924 r.

o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego.

TYTUŁ I.

Postanowienia wstępne.

Art. 1. Wojsko narodowe, siła zbrojna Państwa, będąca ochroną i ostoją niepodległości i wolności Rzeczypospolitej, będzie po wsze czasy podlegać opiece Narodu.

Art. 2. Żołnierz jest obywatelem, na którym spoczywa szczególny obowiązek bronienia Ojczyzny i gotowości każdej chwili oddania życia w Jej obronie.

W szczególności winien on służyć za wzór miłości Ojczyzny i honoru, pełnić zawsze wiernie i uczciwie służbę narodową, być dbałym, sprawiedliwym dowódcą, opiekunem i wychowawcą podwładnych żołnierzy, posłusznym i oddanym podwładnym, szczerym i doskonałym kolegą, oraz życzliwym współobywatelem całej ludności, której praca i patrjotyzm są warunkiem siły wojska.

Art. 3. Żołnierze dzielą się na:

1) szeregowych;
2) oficerów.

Szeregowi dzielą się na: szeregowców i podoficerów.

Art. 4. O podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P. stanowi odrębna ustawa.

Art. 5. Szeregowi dzielą się na:

1) szeregowych wojska stałego;
2) szeregowych rezerwy;
3) szeregowych pospolitego ruszenia;
4) podoficerów zawodowych;
5) szeregowych nadterminowych.

Art. 6. Każdy szeregowy może uzyskać stopień oficera, jeżeli odpowiada warunkom, określonym ustawą o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów W. P.

Art. 7. Każdy żołnierz składa przysięgę w następującem brzmieniu:

1) Chrześcijanie wszystkich wyznań:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu w Trójcy Świętej Jedynemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, chorągwi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzedz, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg i Święta Syna Jego Męka. Amen".

2) Niechrześcijanie prócz mahometan:

„Przysięgam Bogu Wszechmogącemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, chorągwi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzedz, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. Tak mi dopomóż Bóg. Amen".

3) Mahometanie:

„Przysięgam Panu Bogu Jedynemu być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, chorągwi wojskowych nigdy nie odstąpić, stać na straży Konstytucji i honoru żołnierza polskiego, prawu i Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej być uległym, rozkazy dowódców i przełożonych wiernie wykonywać, tajemnic wojskowych strzedz, za sprawę Ojczyzny mej walczyć do ostatniego tchu w piersiach i wogóle tak postępować, abym mógł żyć i umierać jak prawy żołnierz polski. Bereetjum Mine Allachivy veresulini illeelezine a hetdeteum minel masiurkine Billagi, Wallagi Tallagi, Amin".

Art. 8. Szeregowi, pozostający w stosunku pokrewieństwa do 4 stopnia włącznie, lub powinowaci do 2 stopnia włącznie, zstępni i wstępni nie mogą równocześnie pełnić funkcji o charakterze gospodarczym i kasowym w tej samej formacji (zakładzie, lub urzędzie wojskowym), ani też pełnić równocześnie funkcji o powyższym charakterze w formacjach (zakładach i urzędach wojskowych), które są sobie bezpośrednio podporządkowane pod względem gospodarczym lub kasowym.

Art. 9. Uposażenie szeregowych reguluje ustawa o uposażeniu wojska.

Art. 10. Obowiązki i uprawnienia służbowe szeregowych, nieuregulowane ustawowo, określają regulaminy i instrukcje, wydane przez Ministra Spraw Wojskowych.

TYTUŁ II.

Szeregowi wojska stałego.

Rozdział I.

Art. 11. Szeregowym staje się każdy, kto został przyjęty do służby wojskowej, z chwilą zaliczenia w stan wyżywienia wojska.

Art. 12. Podział szeregowych według rodzaju służby wojskowej ustalą rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 13. O podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Marynarki Wojennej stanowi oddzielna ustawa.

Art. 14. Przeniesienie szeregowego z jednego rodzaju służby wojskowej do innego (art. 12) może nastąpić:

1) jeżeli tego wymagają względy służbowe;
2) na własną prośbę, jeżeli na to zezwalają względy służbowe.

Art. 15. Ustanawia się następujące stopnie szeregowych:

a) szeregowcy:
1) szeregowiec (strzelec w strzelcach podhalańskich i strzelcach konnych, ułan w ułanach, szwoleżer w szwoleżerach, kanonier w artylerji, saper w saperach);
2) starszy szeregowiec (starszy strzelec w strzelcach podhalańskich i strzelcach konnych, starszy ułan w ułanach, starszy szwoleżer w szwoleżerach, bombardjer w artylerji, starszy saper w saperach);
b) podoficerowie:
3) kapral (żandarm, podmajstrzy wojskowy);
4) plutonowy (starszy żandarm, młodszy majster wojskowy);
5) sierżant (wachmistrz w jeździe i w żandarmerji, ogniomistrz w artylerji, majster wojskowy);
6) starszy sierżant (starszy wachmistrz w jeździe i w żandarmerji, starszy ogniomistrz w artylerji, starszy majster wojskowy).

Art. 16. Szeregowi w stopniu starszego szeregowca i wzwyż, którzy są w szkole podchorążych, lub ukończyli ją z pomyślnym wynikiem, otrzymują tytuł podchorążego. Szeregowi, którzy ukończą z pomyślnym wynikiem szkołę podchorążych rezerwy, otrzymują tytuł podchorążego rezerwy.

Art. 17. Niezależnie od stopni szeregowych, określonych w art. 15 niniejszej ustawy, istnieją specjalne tytuły funkcyjne, ustalone rozkazami Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 18. Przepisy o umundurowaniu ustali w drodze rozporządzenia Prezydent Rzeczypospolitej, przepisy zaś co do noszenia munduru wyda Minister Spraw Wojskowych.

Art. 19. Uprawnienia szeregowych z tytułu odznaczeń regulują osobne ustawy.

Art. 20. Szeregowym nie wolno należeć do stowarzyszeń politycznych, ani brać udziału w życiu politycznem.

Wykonywanie zawodów cywilnych oraz oddawanie się jakimkolwiek ubocznym zajęciom jest szeregowym wzbronione.

Art. 21. Na zawarcie związku małżeńskiego obowiązany jest szeregowy otrzymać zezwolenie władzy przełożonej.

Zezwolenie może być udzielone w wyjątkowych uwzględnienia godnych wypadkach.

Warunki niezbędne do otrzymania zezwolenia reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 22. Szeregowy, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, zostaje przeniesiony do rezerwy.

Szeregowy taki nie może być powołany do służby wojskowej nawet w czasie mobilizacji.

Art. 23. Rodzaje i czas trwania urlopów dla szeregowych oraz uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczące udzielenia urlopów, ustala w czasie pokoju i na czas wojny rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 24. Przepisy dyscyplinarne normują wzajemny stosunek przełożonych i podwładnych, starszych i młodszych.

Przepisy dyscyplinarne dla Wojska Polskiego do czasu ustawowego unormowania ustala rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej.

Art. 25. Szeregowy, dopuszczający się czynów, uwłaczających godności żołnierza, lub niespełniający należycie swych obowiązków, nawet gdyby dany czyn nie podpadał pod rygory ustaw karnych, będzie odpowiadał w myśl przepisów dyscyplinarnych.

Art. 26. Starsi szeregowcy i podoficerowie mogą być zdegradowani jedynie wskutek:

1) prawomocnego wyroku sądowego;
2) orzeczenia dyscyplinarnego.

Degradacja pociąga za sobą powrót do stopnia szeregowca.

Art. 27. Czasu trwania kary pozbawienia wolności, orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu cywilnego lub wojskowego, zasadniczo nie wlicza się szeregowym do czasu służby wojskowej, ustalonej ustawą o powszechnym obowiązku służby wojskowej.

Art. 28. Szeregowi zostają przeniesieni do rezerwy, względnie pospolitego ruszenia:

1) po odbyciu służby w wojsku stałem, o ile nie pozostają nadal w wojsku w charakterze szeregowych zawodowych lub nadterminowych;
2) wskutek orzeczenia komisji rewizyjnej;
3) w myśl art. 22 niniejszej ustawy.

Art. 29. Szeregowy zostaje zwolniony od obowiązku służby wojskowej na zasadzie:

1) ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej;
2) orzeczenia komisji rewizyjnej;
3) prawomocnego wyroku sądowego.

Rozdział II.

Awanse.

Art. 30. Awansowanie szeregowego do stopnia starszego sierżanta włącznie następuje zarówno w czasie pokoju, jak i w czasie wojny, o jeden stopień, z wyjątkiem wypadku, określonego w art. 39 niniejszej ustawy.

Art. 31. Awanse szeregowych następują w zależności od stopnia w myśl zasad, ustalonych w niniejszym rozdziale, po przesłużeniu w każdym poszczególnym stopniu conajmniej tego okresu czasu, który jest określony w niniejszym rozdziale dla każdego stopnia, na podstawie wniosków, opartych jedynie na kwalifikacjach i przedstawionych w drodze służbowej odnośnie do każdego kandydata przez jego przełożonych i w miarę wakansów stopnia, przewidzianych etatami wojska.

Postanowienie niniejszego artykułu, uzależniające ograniczenia awansów od wakansów w stopniach, przewidzianych etatami wojska, nie ma zastosowania do szeregowych, o których mowa w art. 37 niniejszej ustawy.

Art. 32. Awanse na starszych szeregowców następują po przesłużeniu w stopniu szeregowca conajmniej 4 miesięcy.

Art. 33. Awanse na kaprali mogą nastąpić po ukończeniu z pomyślnym wynikiem szkoły podoficerskiej.

Art. 34. Awanse na plutonowych następują po przesłużeniu w stopniu kaprala conajmniej 8 miesięcy.

Art. 35. Awanse na sierżantów następują po przesłużeniu w stopniu plutonowego conajmniej 12 miesięcy.

Art. 36. Awanse na starszych sierżantów następują po przesłużeniu w stopniu sierżanta conajmniej 24 miesięcy.

Art. 37. Szeregowi, którzy ukończyli conajmniej:

a) 6 klas szkoły państwowej lub prywatnej, posiadającej uprawnienia gimnazjum państwowego;

b) 3 kursy seminarjum nauczycielskiego lub

c) taką ilość klas (kursów) szkół zawodowych, jaką rozporządzenie właściwych ministrów, wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, uzna za równoznaczne z cenzusem wykształcenia, przewidzianym w punktach a) i b)—

mogą być awansowani niezależnie od wakansów w stopniach, przewidzianych etatami wojska.

Art. 38. Szeregowym, którzy odbywają 18-to miesięczną służbę wojskową w myśl art. 45 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, może być nadany wyższy stopień na podstawie zasad, ustalonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wojskowych, przyczem postanowienia art. 30 i od 32 do 36 włącznie niniejszej ustawy nie mają zastosowania.

Art. 39. Szeregowym, którzy nie ukończyli z pomyślnym wynikiem szkoły oficerskiej, względnie szkoły podchorążych rezerwy, nadaje komisja kwalifikacyjna odnośnej szkoły stopień szeregowych według ich kwalifikacji.

Art. 40. Niezależnie od niezbędnych czasokresów, przewidzianych dla awansów w art. od 32 do 36 włącznie, może każdy szeregowy awansować za czyn wyjątkowego męstwa na polu bitwy.

Art. 41. W razie śmierci szeregowego wskutek przyczyn, związanych ze służbą wojskową, w wypadkach, w których stwierdzono wyjątkowe zasługi szeregowego, może on być mianowany po śmierci podporucznikiem.

Art. 42. Uprawnienia awansowania szeregowych do stopnia starszego sierżanta włącznie przysługują przełożonym, posiadającym uprawnienia conajmniej dowódcy formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego).

Art. 43. Każdorazowy awans szeregowego winien być stwierdzony przez ogłoszenie w rozkazie, wydanym przez dowódcę, uprawnionego do awansowania, przyczem powinna być podana data, od jakiej awans nastąpił.

Art. 44. W czasie wojny warunki dla awansu mogą być rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej zmodyfikowane w kierunku zmniejszenia wymaganego czasu służby potrzebnego do awansu.

Art. 45. Szeregowi, przeciwko którym zostało wdrożone postępowanie dyscyplinarne lub sądowokarne, są wyłączeni na czas postępowania od awansów.

W razie zaniechania, umorzenia postępowania, lub uniewinnienia przez sąd karny, lub też ukarania dyscyplinarnego, o ile karą nie jest degradacja, awansują szeregowi na podstawie ogólnych przepisów.

Zasądzonym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności — czasu pozbawienia wolności nie wlicza się do okresu czasu, wymaganego dla awansu.

Rozdział III.

Awanse tytularne.

Art. 46. Szeregowy może otrzymać tytularny stopień podoficerski niezależnie od wakansu w stopniach, przewidzianych etatami wojska.

Art. 47. Przy nadawaniu tytularnych stopni podoficerskich obowiązują czasokresy, wymienione w art. od 32 do 36 włącznie.

Art. 48. Szeregowiec, posiadający stopień podoficerski tytularny, względnie podoficer, posiadający wyższy stopień tytularny, pełni w miarę wolnego etatu funkcje podoficera posiadanego stopnia tytularnego. W braku wolnego etatu pełnią służbę:

1) szeregowca;

2) podoficera rzeczywiście posiadanego stopnia.

Art. 49. Podoficer tytularny pobiera pobory, przysługujące mu według posiadanego rzeczywistego stopnia.

TYTUŁ III.

Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia.

Rozdział I.

Część ogólna.

Art. 50. Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia dzielą się na szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia poszczególnych rodzajów służby wojskowej.

Art. 51. W skład szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia wchodzą oprócz szeregowych, wymienionych w art. 50 niniejszej ustawy, nadto szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia Marynarki Wojennej.

Art. 52. Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia podlegają mocy ustaw i przepisów wojskowych od chwili powołania ich do służby wojskowej aż do chwili zwolnienia ich ze służby, o ile inne ustawy inaczej nie stanowią.

Art. 53. Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia nie mogą w czasie powołania do czynnej służby wojskowej brać udziału w życiu politycznem.

Art. 54. Szeregowy rezerwy i pospolitego ruszenia, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, nie może być powołany do służby wojskowej aż do wygaśnięcia mandatu poselskiego.

Art. 55. Sprawę wyjazdu zagranicę szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia ureguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 56. Postanowienia art. od 14 do 16 włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie do szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia.

Postanowienia art. 17 i artykułów od 23 do 26 włącznie i art. 29 niniejszej ustawy mają zastosowanie do szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia w czasie powołania do czynnej służby wojskowej.

Rozdział II.

Awansowanie szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 57. Szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia, powołani do czynnej służby wojskowej, mogą być awansowani w myśl artykułów od 30 do 49 włącznie niniejszej ustawy.

Rozdział III.

Przejście szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia na podoficerów zawodowych.

Art. 58. Szeregowi rezerwy mogą być na własną prośbę mianowani podoficerami zawodowymi, o ile odpowiadają wymaganiom, przewidzianym w artykułach od 69 do 73 włącznie niniejszej ustawy.

Art. 59. Szeregowi pospolitego ruszenia nie mogą być mianowani podoficerami zawodowymi.

TYTUŁ IV.

Podoficerowie zawodowi.

Rozdział I.

Art. 60. Podoficerowie zawodowi pełnią służbę wojskową we wszystkich rodzajach służby wojskowej, ustalonych rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 61. Podział podoficerów zawodowych na kategorje ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 62. Przeniesienie podoficera zawodowego z jednej kategorji do innej (art. 61) może nastąpić jedynie na prośbę podoficera zawodowego.

Warunki przeniesienia ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 63. Przeniesienie podoficera zawodowego z jednego rodzaju służby wojskowej do innego (art. 12) w obrębie tej samej kategorji podoficerów zawodowych (art. 61) może nastąpić na rozkaz Ministra Spraw Wojskowych, lub przełożonych, uprawnionych przez Ministra Spraw Wojskowych:

1) jeśli tego wymagają względy służbowe;
2) na własną prośbę, jeśli na to zezwalają względy służbowe.

Art. 64. Podoficerowie zawodowi winni zobowiązać się pisemnie do służby w wojsku na stanowisku podoficerów zawodowych przez 3 lata.

Art. 65. Podoficerowie zawodowi mogą po przesłużeniu 3 lat na stanowisku podoficerów zawodowych być pozostawieni nadal na własną prośbę w służbie wojskowej, jako podoficerowie zawodowi, jeśli się zobowiążą pisemnie do dalszej służby wojskowej na okres czasu conajmniej 3 lat. Zobowiązanie powyższe może być odnawiane.

Art. 66. W razie mobilizacji, lub o ile Rada Ministrów zarządzi powołanie rezerwistów, lub pewnych ich kategorji ze względu na bezpieczeństwo Państwa, podoficerowie zawodowi pozostają w szeregach przymusowo i zachowują wszelkie uprawnienia osobiste.

Art. 67. Postanowienia art. 20 niniejszej ustawy mają zastosowanie do podoficerów zawodowych.

Podoficer zawodowy w stanie nieczynnym może wykonywać zawód cywilny za zezwoleniem Ministra Spraw Wojskowych.

Przepisy powyższe nie mają zastosowania do podoficerów zawodowych w stanie spoczynku.

Art. 68. Podoficer zawodowy przestaje być podoficerem zawodowym wskutek:

1) przeniesienia do rezerwy lub pospolitego ruszenia;
2) prawomocnego wyroku sądowego;
3) orzeczenia, wydanego przez komisję dyscyplinarną.

Art. 69. Na zawarcie związku małżeńskiego obowiązany jest podoficer zawodowy otrzymać zezwolenie przełożonego posiadającego uprawnienia conajmniej dowódcy okręgu korpusu.

Warunki zezwolenia ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 70. Postanowienia artykułów od 1 do 19 włącznie, oraz od 24 do 26 włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie do podoficerów zawodowych.

Rozdział II.

Mianowanie podoficerami zawodowymi.

Art. 71. Podoficerem zawodowym może być mianowany ten, kto:

1) odbył ustawowo przewidzianą służbę w wojsku stałem i uzyskał stopień kaprala;

2) otrzymał odpowiednie kwalifikacje;

3) posiada znajomość języka polskiego w słowie i piśmie, oraz umiejętność rachowania;

4) ukończył z pomyślnym wynikiem szkołę podoficerską;

5) w wypadku niepełnoletności złożył zezwolenie ojca, względnie opiekuna;

6) odpowiada specjalnym warunkom dla danej kategorji podoficerów zawodowych (art. 61). Warunki ustala rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 72. Prawo mianowania podoficerów zawodowych przysługuje przełożonym, posiadającym uprawnienia conajmniej dowódcy formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego).

Prawo pozostawienia na służbie zawodowej (art. 65) przysługuje przełożonym, posiadającym uprawnienia conajmniej dowódcy korpusu.

Art. 73. Mianowanie podoficerem zawodowym powinno być stwierdzone przez ogłoszenie w rozkazie, wydanym przez dowódcę, uprawnionego do mianowania, przyczem powinna być podana data mianowania.

Rozdział III.

Awanse podoficerów zawodowych.

Art. 74. Postanowienia artykułów 30 i 31 oraz artykułów od 34 do 36 włącznie i od 40 do 49 włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie również do podoficerów zawodowych.

Art. 75. Awanse mogą nastąpić pod warunkiem ukończenia przez podoficera zawodowego szkoły podoficerów zawodowych w pierwszem trzechleciu służby zawodowej.

Rozdział IV.

Urlopy.

Art. 76. Ogólna ilość czasu, przebytego przez podoficera zawodowego w ciągu jednego roku kalendarzowego na urlopach: wypoczynkowym, służbowym i okolicznościowym, z zachowaniem uposażenia — nie może przekraczać 6 tygodni.

Art. 77. Czas trwania urlopu wypoczynkowego, do którego przysługuje prawo każdemu podoficerowi zawodowemu w granicach do 4 tygodni w przeciągu roku kalendarzowego, w zależności od czasu służby i stopnia podoficera zawodowego—ustala Minister Spraw Wojskowych.

Art. 78. Urlopy z przyczyn służbowych mogą być udzielane przy służbowem przeniesieniu podoficera zawodowego do innej miejscowości dla uregulowania spraw osobistych, wynikłych wskutek przeniesienia — do 2 tygodni w zależności od oddalenia miejsca nowego przydziału od ostatniego miejsca służby, oraz od stosunków służbowych i rodzinnych.

Art. 79. Udzielanie urlopów okolicznościowych w sprawach osobistych jest dopuszczalne tylko w szczególnie ważnych wypadkach, przyczem urlopy takie nie mogą przekraczać 7 dni.

Art. 80. W wypadkach złego stanu zdrowia przysługuje podoficerowi zawodowemu prawo do otrzymania urlopu kuracyjnego, którego czas trwania nie może przekraczać 6 miesięcy w przeciągu jednego roku kalendarzowego. Urlop kuracyjny udzielany bywa jedynie na podstawie orzeczenia lekarskiego.

Art. 81. Czasowe wstrzymanie urlopów w całem wojsku lub w pewnych jego częściach może zarządzić wyłącznie Minister Spraw Wojskowych, z wyjątkiem wypadków, w których, z powodu zagrożenia pewnych miejscowości chorobami zakaźnemi, natychmiastowe zawieszenie urlopów do tych miejscowości leży w kompetencji odnośnego dowódcy Okręgu Korpusu.

Art. 82. Uprawnienia poszczególnych przełożonych, dotyczące udzielenia urlopów, reguluje na czas pokoju, jak i na czas wojny rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Rozdział V.

Uposażenie.

Art. 83. Uposażenie podoficerów zawodowych ustala ustawa o uposażeniu wojska.

Art. 84. Uposażenie podoficera zawodowego w stanie spoczynku reguluje ustawa o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Rozdział VI.

Stany podoficera zawodowego oraz przeniesienie do rezerwy i pospolitego ruszenia.

Art. 85. Podoficer zawodowy może znajdować się:

1) w stanie czynnym;

2) w stanie nieczynnym;

3) w stanie spoczynku.

Art. 86. Podoficer zawodowy znajduje się w stanie czynnym, gdy pełni służbę na stanowisku, przewidzianem etatami wojska.

Wszystkie stanowiska, przewidziane etatami, od plutonowego wzwyż powinny być obsadzone przez podoficerów zawodowych w odpowiednich stopniach.

Stanowiska, wolne wskutek znajdowania się pewnej ilości podoficerów zawodowych w stanie nieczynnym, powinny pozostawać częściowo wakujące.

Ilość wakujących stanowisk określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 87. Podoficer zawodowy znajduje się w stanie nieczynnym, gdy czasowo nie pełni służby, wynikającej ze stanu czynnego.

Podoficer zawodowy może być przeniesiony w stan nieczynny przez przełożonego, posiadającego uprawnienia conajmniej dowódcy formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego), wskutek:

1) własnej prośby o urlop, przewidziany w art. 88 niniejszej ustawy;

2) czasowej niezdolności do służby, stwierdzonej przez komisję rewizyjną;

3) zredukowania etatów;

4) dostania się do niewoli, lub zaginienia na terenie działań wojennych;

5) sprawowania mandatu poselskiego do Sejmu lub Senatu Rzeczypospolitej.

Art. 88. Celem odbycia przez podoficera zawodowego kursu lub praktyki, potrzebnych do uzyskania stanowiska w służbie cywilno-państwowej lub prywatnej, może być podoficerowi zawodowemu udzielony jednorazowo przez przełożonego, posiadającego uprawnienia conajmniej dowódcy formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego), urlop na przeciąg czasu od 3 do 6 miesięcy w końcowym okresie służby.

Podoficer zawodowy, znajdujący się w stanie nieczynnym wskutek otrzymania takiego urlopu, nie może być bez prośby ze swej strony, przez czas trwania urlopu z wyjątkiem mobilizacji, względnie powołania rezerwistów lub pewnej ich kategorji — powołany z powrotem do służby wojskowej.

Przez czas tego urlopu przysługują podoficerowi zawodowemu wszystkie uprawnienia stanu czynnego.

Art. 89. Podoficer zawodowy, który przez więcej niż 6 następujących po sobie miesięcy nie jest w możności pełnić służby z powodu złego stanu zdrowia, powinien być przedstawiony komisji rewizyjnej, która orzeka o długości czasu, przez jaki ma podoficer zawodowy przebywać w stanie nieczynnym.

Po upływie terminu, oznaczonego przez komisję rewizyjną, powinien być podoficer zawodowy ponownie przedstawiony komisji rewizyjnej, która orzeka, czy może być przeniesiony z powrotem do stanu czynnego, czy też ma nadal pozostawać w stanie nieczynnym.

Okres czasu pozostawania podoficera zawodowego w stanie nieczynnym nie może przekraczać jednego roku bez przerwy, względnie półtora roku w przeciągu lat sześciu.

Z upływem powyższych terminów powinien podoficer, w razie jego dalszej niezdolności do służby, być przeniesiony w stan spoczynku.

Czas, przebyty w stanie nieczynnym z powodu czasowej niezdolności do służby wojskowej, zalicza się podoficerom zawodowym do okresu czasu niezbędnego do awansu jedynie w tym wypadku, jeśli ta niezdolność została wywołana przyczynami, związanemi z pełnieniem służby wojskowej.

Art. 90. Podoficerom zawodowym, przeniesionym w stan nieczynny z powodu zredukowania etatów, przysługują w przeciągu półtora roku wszystkie uprawnienia stanu czynnego. Wakanse, powstające w stopniach, jakie posiadają podoficerowie zawodowi, znajdujący się z powyższego powodu w stanie nieczynnym, powinny być obsadzone przedewszystkiem przez tych podoficerów zawodowych.

Art. 91. Podoficerom zawodowym, przeniesionym w stan nieczynny z powodu dostania się do niewoli (zaginienia na terenie działań wojennych), po ich powrocie i przeprowadzeniu postępowania rehabilitacyjnego zalicza się ten czas do czasokresu niezbędnego do awansu.

Art. 92. Podoficer zawodowy, wybrany na posła do Sejmu lub na senatora Rzeczypospolitej, nie otrzymuje przez czas sprawowania mandatu poselskiego uposażenia służbowego, zostaje przeniesiony w stan nieczynny i nie przysługuje mu prawo noszenia munduru wojskowego.

Z tytułu sprawowania mandatu poselskiego podoficer zawodowy jest zwolniony od wszelkiej zależności służbowej. Podoficerowi zawodowemu, piastującemu mandat poselski, nie przysługują uprawnienia i obowiązki służbowe w stosunku do innych wojskowych.

Z chwilą wygaśnięcia mandatu poselskiego zostaje podoficer zawodowy przeniesiony z powrotem do stanu czynnego.

Art. 93. Podoficer zawodowy znajduje się w stanie spoczynku, gdy został definitywnie zwolniony od pełnienia służby na stanowisku, przewidzianem etatami wojska, z powodów i na warunkach, przewidzianych w ustawie emerytalnej.

Art. 94. Granicą wieku, po osiągnięciu której powinni podoficerowie zawodowi być przeniesieni w stan spoczynku, jest ukończenie pięćdziesięciu sześciu lat życia.

Art. 95. Podoficerów zawodowych przenosi w stan spoczynku dowódca Okręgu Korpusu.

Art. 96. Podoficerowie zawodowi inwalidzi, którzy mimo swego inwalidztwa nadają się do służby wojskowej, mogą stosownie do uznania dowódcy Okręgu Korpusu być pozostawieni w stanie czynnym.

Art. 97. Podoficer zawodowy, przeniesiony w stan spoczynku, może być powołany przez Ministra Spraw Wojskowych do służby czynnej w razie mobilizacji na czas potrzeby.

Art. 98. Podoficerowie zawodowi mogą być przeniesieni do rezerwy lub pospolitego ruszenia:

1) na własną prośbę, o ile ona zostanie uwzględniona przez dowódcę formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego);

2) z rozkazu właściwego przełożonego, posiadającego uprawnienia nie niższe od dowódcy formacji (pułku, zakładu lub urzędu wojskowego), po upływie okresu czasu, przez który zobowiązał się podoficer zawodowy służyć zawodowo w wojsku.

Art. 99. Podoficerom zawodowym, przeniesionym do rozerwy lub pospolitego ruszenia, o ile przesłużyli na stanowisku podoficerów zawodowych conajmniej lat 12, zapewnia Państwo pierwszeństwo w otrzymaniu odpowiadających ich kwalifikacjom stanowisk cywilno-państwowych, samorządowych, lub

w zakładach i instytucjach, subwencjonowanych przez Państwo, z zaliczeniem czasu czynnej służby wojskowej do emerytury, oraz dodatku za wysługę lat, o ile takie dodatki są przewidziane dla tych stanowisk. Pierwszeństwo powyższe unormuje rozporządzenie Rady Ministrów.

TYTUŁ V.

Nadterminowi.

Art. 100. Szeregowi po odbyciu służby obowiązkowej w wojsku stałem mogą pozostawać na własne żądanie nadal w czynnej służbie wojskowej jako nadterminowi.

Art. 101. Szeregowi, wymienieni w powyższym artykule, powinni zobowiązać się pisemnie do służby wojskowej na przeciąg jednego roku. Zobowiązanie to może być przedłużane z roku na rok.

Art. 102. Nadterminowi otrzymują uposażenie szeregowych służby wojska stałego zależnie od posiadanego stopnia wojskowego, oraz osobny dodatek, którego wysokość ustali Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 103. Postanowienia artykułów od 11 do 49 włącznie niniejszej ustawy mają zastosowanie do nadterminowych.

Art. 104. W razie zostania przez nadterminowego podoficerem zawodowym, czas, przebyty na służbie wojskowej w charakterze nadterminowego, zalicza się do czasu służby zawodowej.

TYTUŁ VI.

Przepisy przejściowe.

Art. 105. Szeregowi, którzy otrzymali stopień na podstawie rozkazu Ministra Spraw Wojskowych, zatrzymują nadane im stopnie z wyjątkiem sierżantów sztabowych, wachmistrzów sztabowych i ogniomistrzów sztabowych, którzy zostają przemianowani na starszych sierżantów, starszych wachmistrzów i starszych ogniomistrzów.

Art. 106. Podoficerowie zawodowi, którzy otrzymali stopnie wojskowe na podstawie rozporządzenia Rady Obrony Państwa o podoficerach zawodowych (Dz. U. R. P. № 75, poz. 512 z roku 1920) i rozporządzenia Rady Obrony Państwa o majstrach wojskowych (Dz. U. R. P. № 75, poz. 513 z roku 1920), zatrzymują nadane im stopnie i dotychczasowy charakter z tą zmianą, że mianowani w myśl rozporządzenia Rady Obrony Państwa młodszymi majstrami wojskowymi zostają przemianowani na podmajstrzych wojskowych, mianowani majstrami wojskowymi z odznakami plutonowego—na młodszych majstrów wojskowych, mianowani majstrami wojskowymi z odznakami sierżantów—na majstrów wojskowych.

Art. 107. Podoficerowie zawodowi, którzy złożyli zobowiązanie do służby zawodowej w myśl rozporządzenia Rady Obrony Państwa o podoficerach zawodowych (Dz. U. R. P. № 75, poz. 512 z roku 1920) i rozporządzenia Rady Obrony Państwa o majstrach wojskowych (Dz. U. R. P. № 75, poz. 513 z roku 1920), pozostają w wojsku polskiem jako podoficerowie zawodowi jedynie przez okres, na który się zobowiązali, najdalej jednak na okres sześciu lat od chwili mianowania ich podoficerami zawodowymi na mocy powyższych rozporządzeń Rady Obrony Państwa.

Art. 108. Niniejsza ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia jej ogłoszenia i z tą chwilą tracą moc obowiązującą ustawy, dekrety i przepisy z nią sprzeczne.

Art. 109. Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*
Prezes Rady Ministrów: *W. Grabski*
Minister Spraw Wojskowych: *Sikorski*

699.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

Ustawa

z dnia 18 lipca 1924 r.

w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn.

I. Przepisy dla całego obszaru Państwa z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego.

Art. 1. Art. 2 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. № 49 poz. 299) otrzymuje brzmienie następujące:

„Podatku nie pobiera się, gdy czysta wartość otrzymanego majątku nie przewyższa: a) 10.000 złotych, o ile majątek przechodzi na małżonka lub zstępnego; b) 3.000 złotych, o ile majątek przechodzi na osoby, wymienione w pozycjach 2, 3, 4 i 5 załączonej taryfy.

Prócz tego nie podlegają podatkowi: sprzęty pokojowe i kuchenne, pościel, odzież i bielizna, przeznaczone do użytku w gospodarstwie domowem spadkodawcy lub darującego, oraz narzędzia pracy lub inwentarze żywe i martwe w gospodarstwach rolnych, a przechodzące na małżonka lub krewnego w linji prostej, jeśli wartość ich nie przewyższa 2.500 złotych".

Art. 2. Taryfa opodatkowania spadków i darowizn (załącznik do § 2 rozp. Min. Skarbu z dnia 18 grudnia 1923 r.—Dz. U. R. P. № 134 poz. 1114) otrzymuje brzmienie, podane w załączniku do ustawy niniejszej.

Art. 3. Ustęp 2 art. 3 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. (Dz. U. R. P. № 49 poz. 299) otrzymuje brzmienie następujące:

„Podatek wymierza się w ten sposób, aby z sumy, która służy za podstawę wymiaru, pozostało po potrąceniu podatku nie mniej, niż zostaje z najwyższej kwoty bezpośrednio poprzedzającego stopnia wartości po potrąceniu podatku, przypadającego na ten stopień.

O ile z sumy, która służy za podstawę wymiaru, pozostało po potrąceniu podatku mniej niż wynosi kwota, zwolniona od podatku w myśl art. 2, wymierza się podatek tylko w wysokości nadwyżki podstawy wymiaru ponad kwotę zwolnioną".